

BIULETYN NR 52 (kwiecień 2025) ZWIĄZKU ZAWODOWEGO MUZYKÓW RP

Szanowne Koleżanki i Koledzy!

Spotkanie z Ministrami Kultury i Dziedzictwa Narodowego Hanną Wróblewską po protestach środowiska w sprawie wyników konkursu grantowego programu MUZYKA

W marcowym biuletynie pisaliśmy, że przedstawiciel Związku Zawodowego Muzyków RP został zaproszony na spotkanie poświęcone postulowanym zmianom w programie MUZYKA. Spotkanie odbyło się 11 kwietnia, a uczestniczyli w nim również sygnatariusze listu otwartego który podpisało ponad 20 podmiotów reprezentujących organizatorów festiwalu muzycznych pominiętych w procesie dystrybucji tych środków: Małgorzata Płyśa - dyrektorka festiwalu Unsound i Ephemera, Robert Piotrowicz - dyrektor artystyczny festiwalu Sanatorium Dźwięku, Kostas Georgakopoulos – dyrektor Avant Art Festival, Krzysztof Knittel – współtwórca festiwalu AdLibitum. Ze storny Ministerstwa Kultury, oprócz ministrowi Hanny Wróblewskiej uczestniczyli Lech Dzierżanowski – p.o. dyrektor NIMiT-u, Małgorzata Kosińska – kierowniczka Działu Programów Ministra NIMiT, Andrzej Kosowski – członek zespołu sterującego programem Muzyka 2025. Związek Zawodowy Muzyków reprezentował Ryszard Wojciul. *“Idea spotkania była taka, by lepiej posłuchać tych środowisk. I będą efekty tego dobrego spotkania”* — komentuje w rozmowie z "Gazetą Wyborczą" Lech Dzierżanowski.

Każda z organizacji obecnych na spotkaniu przedstawiła swoje postulaty. Wskazano główny problem ostatniego naboru, czyli brak reprezentatywności składów grup eksperckich, które oceniały wnioski dotacyjne. Jak napisał w artykule w Gazecie Wyborczej Jędrzej Słodkowski: *“Wszyscy eksperci (dwie grupy po pięć osób) powołani przez ministrowi Wróblewską na wniosek NIMiT-u to co prawda znakomici artyści i pedagodzy, ale wywodzący się z jednego środowiska: akademickiej i instytucjonalnej muzyki klasycznej. Najwyżej oceniali więc nie tylko najlepiej napisane wnioski, ale, siłą rzeczy, także te wnioski, które dotyczą najlepiej im znanej dziedziny”*. Każdy ekspert miał na analizę i ocenę jednego wniosku ledwie kilka minut. Warto dodać, że ocenie poddano łącznie 864 poprawnych formalnie wniosków — każdy zespół otrzymał do oceny 432 wnioski. Każdy wniosek został oceniony przez pięć osób. Ocena była prowadzona w terminie od 20.01.2025 do 12.02.2025 roku, tj. w czasie 23 dni. Końcowe spotkanie zespołu ekspertów odbyło się w formule hybrydowej.

Związek Zawodowy Muzyków przedstawił następującą listę postulatów zmian w regulaminie programu muzyka:

- ograniczenie finansowania projektów, w których głównym obciążeniem kosztowym są honoraria dla artystów zagranicznych,
- przeznaczenie środków z programu „Muzyka” wyłącznie na realizację projektów artystycznych; przesunięcie projektów o charakterze edukacyjnym, publicystycznym i popularyzatorskim do programu „Edukacja Kulturalna” bądź „Rozwój Sektorów Kreatywnych”.
- zmiana sposobu wybierania ekspertów i odpowiedzialna dystrybucja wniosków do ekspertów.

- przeanalizowania szans konkurowania ze sobą w tym samym konkursie wniosków dużych, renomowanych podmiotów i instytucji z małymi fundacjami i podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą
- wcześniejsze ogłaszanie i rozstrzygnięcie konkursów tak aby dofinansowane projekty mogły być realizowane także w pierwszym kwartale roku
- przywrócenie procedury odwoławczej w miejsce arbitralnych decyzji ministra
- wprowadzenie stawek minimalnych dla muzyków,

Ostateczną konkluzją spotkania było powołanie grupy roboczej, która pracować będzie wspólnie z przedawicielami NIMIT, nad zmianami w regulaminie programu MUZYKA. Pierwsze robocze spotkanie ustalone zostało na 7 maja.

List otwarty w sprawie skutków ogłoszenia żałoby narodowej

22 kwietnia prezydent Andrzej Duda ogłosił 26 kwietnia dniem żałoby narodowej z powodu uroczystości pogrzebowych w Watykanie. Ponieważ zostaliśmy zasypani informacjami o odwoływaniu planowanych na ten dzień koncertów postanowiliśmy napisać list otwarty do Premiera Donalda Tuska. Naszą intencją nie było podważanie uprawnień prezydenta czy kwestionowanie sensowności takiego działania. Pragnęliśmy, jednakże zasygnalizować, że konsekwencje wprowadzenia żałoby narodowej dotyczą głównie naszej grupy zawodowej. W liście napisaliśmy m.in.:

„Muzycy oraz liczni pracownicy sektora kultury w takich momentach tracą możliwość wykonywania swojej pracy, a co za tym idzie – źródło dochodu. W najdotkliwszych przypadkach strata jest bezpowrotna, ponieważ niektóre wydarzenia kulturalne nie mogą być przełożone na inne terminy.

Branża muzyczna, w znacznej mierze oparta na pracy projektowej i wydarzeniowej, nie posiada systemowych zabezpieczeń, które chroniłby ją w sytuacjach nagłego wstrzymania działalności. Dla wielu naszych członków oznacza to realną stratę finansową – często w wysokości jedyne go wynagrodzenia za dany tydzień, miesiąc, a w niektórych przypadkach nawet za wielomiesięczną pracę.

W związku z powyższym zwracamy się z prośbą o stworzenie mechanizmów rekompensat dla osób pracujących w sektorze kultury, które zostają pozbawione możliwości pracy ze względu na decyzje o charakterze państwowym takie jak np. ogłoszenie żałoby narodowej. Tym bardziej, że skutki takich decyzji nie dotyczą innych grup zawodowych, które mogą bez problemu wykonywać swoje obowiązki zawodowe. Uważamy, że odpowiedzialna polityka społeczna i gospodarcza powinna uwzględniać te aspekty i dążyć do sprawiedliwego traktowania wszystkich grup zawodowych”.

Nasz list spotkał się z bardzo pozytywnym przyjęciem i zrozumieniem, oraz zainteresowaniem mediów. Jeszcze tego samego dnia w wieczornym wywiadzie w telewizji TVN szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Jan Grabiec poinformował, że wprowadzenie żałoby narodowej nie obliuguje organizatorów do odwoływania koncertów, oraz że ich organizatorzy nie będą podlegali żadnym sankcjom. W efekcie większość z zaplanowanych imprez się odbyła, a szacunek dla zmarłego Ojca Świętego oddawano zazwyczaj minutą ciszy. Niestety docierają

jednak do nas informacje o tym, że władze lokalne niektórych częściach Polski nakazały odwołanie koncertów. Jednym z takich przykładów jest odwołanie sobotnich koncertów festiwalu JAZZtrzebie – w Jastrzębiu Zdroju.

Nasz postulat wypracowania jasnych systemowych zasad wprowadzających mechanizm występowania o rekompensaty związane ze stratami poniesionymi w wyniku decyzji administracyjnych – takich jak wprowadzenie stanu żałoby narodowej, zyskał również zrozumienie w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Tego rodzaju postulat znalazł się wcześniej w „Strategii rozwoju polskiego rynku muzycznego” przygotowanej przez Radę Polskiego Rynku Muzycznego, której członkiem jest nasz Związek. Przedstawiciele Ministerstwa poprosili przewodniczącą Rady o przygotowanie szacunkowego wyliczenia poniesionych przez naszą branżę strat. **Zwracamy się zatem do Was z wielką prośbą o nadsyłanie do nas wszelkich informacji o odwołanych w dniu 26 kwietnia koncertach. Piszcie na adres biuro@zzmrp.pl.**

Konferencja na temat sztucznej inteligencji

W dniach 25-26 maja w Łodzi odbyła się, zorganizowana przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach polskiej prezydencji w Radzie UE, konferencja „Wpływ Sztucznej Inteligencji (AI) na prawo autorskie oraz sektory medialny i kreatywne”

Konferencja miała charakter ekspercki, a poświęcona była wpływowi sztucznej inteligencji na sektory medialny i kreatywne oraz prawo autorskie. Dyskutowano na następujące tematy:

- wykorzystanie narzędzi AI w ochronie praw autorskich,
- wpływ AI na sektor audiowizualny,
- wykorzystanie narzędzi AI w celu usprawniania zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi,
- AI w redakcjach - zmiana świata współczesnych mediów i wpływ na pracę dziennikarzy i społeczeństwo informacyjne,
- AI w kontekście walki z dezinformacją,
- rola edukacji medialnej i kształtowanie kompetencji cyfrowych obywateli.

Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Hanna Wróblewska, w swoim otwierającym wystąpieniu podkreśliła konieczność prowadzenia szerokiej debaty publicznej na temat roli sztucznej inteligencji w życiu społecznym i kulturze. Zwróciła uwagę na potrzebę odpowiedzialnego kształtowania wpływu AI na kreatywność i kulturę, podkreślając, że technologia powinna służyć ludziom, a nie odwrotnie. Przytoczyła przypisywany Stanisławowi Lemowi cytat: „*Technika jest doskonała, ale ograniczona. Człowiek jest niedoskonały, ale nieograniczony.*” W toku niezwykle interesujących dyskusji ścierały się ze sobą głosy entuzjastów AI jako narzędzia służącego twórcom do udoskonalania ich pracy, oraz głosy wyrażające głęboki niepokój związany z ekspansją AI zagrażającą utratą możliwości wykonywania pewnych zawodów artystycznych. Bardzo pesymistycznie wybrzmiały wypowiedzi dotyczące ochrony praw autorskich i pokrewnych w kontekście dokonanego

zaboru własności intelektualnej do “szkolenia” AI, oraz coraz szerszego ingerowania AI w kształtowanie rynku informacyjnego i wpływaniu na procesy demokratyczne. W konkluzjach wskazano na ważną rolę kształtowania europejskiego prawa dotyczącego AI, które wprowadzie znajduje się kilka kroków za dynamicznie rozwijającą się technologią, jednakże musi stać na straży naszych europejskich wartości i praw twórców.

Minister zawieszają zarząd STOART

W poprzednich biuletynach wielokrotnie pisaliśmy o STOART. 18 kwietnia Ministerstwo Kultury o Dziedzictwa Narodowego opublikowało następujące oświadczenie:

„W związku z niewykonaniem wezwania Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego do usunięcia uchybień związanych ze zwołaniem Nadzwyczajnego Walnego Zebrania Delegatów ZAW STOART, co stanowiło naruszenie statutu stowarzyszenia, ministerstwo złożyło wniosek o odwołanie wszystkich aktywnych członków zarządu. Mandaty ulegają zawieszeniu do chwili rozpatrzenia wniosku ministra przez Walne Zebranie Delegatów. Kolejne działania ministerstwa będą podejmowane zgodnie z procedurami przewidzianymi w ustawie Prawo o stowarzyszeniach”.

Konsekwencją musi być wystosowanie przez Ministerstwo wniosku do sądu o ustanowienie kuratora, który do czasu powołania nowego zarządu przez Walne Zebranie Delegatów będzie operacyjnie zarządzał STOART. W tej chwili na swym stanowisku pozostaje pełniący obowiązki dyrektora Jan Aniołek. W dniu 28 kwietnia powołał on rzecznika prasowego. Korzystając zatem z pojawienia się osoby wyznaczonej przez STOART do komunikacji zadaliśmy mu pytania dotyczące czerwcowych wypłat tantiem, w tym z tzw. repartycji dodatkowej oraz losów ogłoszonego w marcu konkursu grantowego. Oto otrzymane przez nas odpowiedzi:

1. Jaka jest szansa na rozliczenie tzw. nawisu finansowego (repartycja dodatkowa) w czerwcu?

Odp.: ZAW STOART podjął już wszelkie niezbędne kroki umożliwiające wypłatę tych środków przy najbliższej repartycji. Organizacja wprowadzie znalazła się w nowej sytuacji prawnej, lecz tak biuro ZAW STOART, jak i Komisja Rewizyjna dokonują wszelkich starań, aby środki zostały wypłacone w możliwie jak najkrótszym terminie.

2. Co z ogłoszonym konkursem na dofinansowanie projektów?

Odp.: Jesteśmy właśnie w trakcie pilnego formułowania listy zobowiązań, których harmonogram realizacji ustalimy z organem nadzoru.

Ruszyły konsultacje publiczne projektu ustawy o zabezpieczeniu socjalnym osób wykonujących zawód artystyczny.

To wiadomość z ostatniej chwili. Projekt ustawy jest gotowy, a rząd dał na jej konsultacje 30 dni. W preambule uzasadnienia projektu Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego napisało: *“Projektowana ustawa to pierwsze rozwiązanie w zakresie ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego dedykowane twórcom i artystom, czyli tym ludziom, którzy kulturę tworzą. Stanowi ono zobowiązanie obecnego Rządu do włączenia artystów zawodowych w system ubezpieczeń”.*

W najbliższych dniach będziemy analizować zapisy tego projektu i z pewnością wniesiemy – w obowiązującym trybie nasze uwagi. Napiżemy o tym w kolejnym biuletynie, ale jeśli ktoś z Was chce sam przestudiować przygotowany projekt to wszelkie informacje znajdziecie pod poniższym linkiem:

<https://bip.mkidn.gov.pl/pages/posts/zaproszenie-do-konsultacji-publicznych-5266.php>

Otwarte spotkania zarządu

28 kwietnia odbyło się otwarte dla wszystkich członków ZZM RP zebranie zarządu.

W spotkaniu wzięło udział około 30 osób. Przedstawiciele zarządu przedstawili relację z aktualnych wydarzeń i realizowanych projektów i spotkań. Przedyskutowaliśmy kilka interesujących naszych członków tematów. Tego rodzaju wspólna rozmowa jest dla nas bezcenna. Chcemy zatem co najmniej raz na kwartał organizować takie spotkania. Jednocześnie pragniemy Was zachęcić do stałego kontaktu z zarządem Związku. Jeśli macie pytania, pomysły, postulaty to piszcie do nas na adres: biuro@zzmrp.pl.

Z pozdrowieniami!

Zarząd ZZM RP w składzie: Leszek Biolik, Ryszard Wojciul, Maciej Zieliński, Marta Kosakowska, Agnieszka Wilczyńska, Jacek Królik, Antoni Sojka